Râm.; रतिवलयपदांके कंठे Ku. 2· 64 marked with the signs or traces &c.; मदूगोत्रांकं गेयं Me. 86; a stain, spot, stigma, brand; इदं : किरणैश्चिवांकः Ku. 1. 3; कन्यां कृतांको निर्वास्यः Ms. 8. 281.–3 A numerical figure; a number; the number 9.–4 A side, flank; proximity, reach (connected with 1 above); समुत्सुकेवांकमुपैति सिद्धिः Ki. 3. 40; प्रेम्णोपकंठं मुहरंकभाजो रत्नावलीरंबुधिराबबंध *Si.* 3. 36; सिंहो जंबुकमंकमागतमपि त्यक्त्वा निहंति द्विपं Bh. 2. 30; Ki. 17. 64, See °आगत below.–5 An act of a drama, for its nature &c, See S. D. 278. –6 A hook or curved instrument. –7 A species of dramatic composition, one of the ten varieties of रूपक, See S. D. 519. –8 An ornament (भूषा). –9 A sham fight, military show (चित्रयुद्ध). –10 A coefficient. –11 A place. –12 A sin, misdeed. –13 A line, curved line ; a curve or bend generally, the bend in the arm.–14 The body.–15 A mountain. [cf. L. *uncus;* Gr. *ogkos*].

–Comp. **–अंकं** [अंके मध्ये अंकाः शतपत्रादिचिह्नानि यस्य Tv.] water. **–अवतारः** when an act, hinted by persons at the end of the preceding act, is brought in continuity with the latter, it is called अंकावतार (descent of an act), as the sixth act of Śakuntalâ or second of Mâlavikâgnimitra (अंकांते सूचितः पात्रैस्तदंकस्याविभागतः। यत्रांकोवतरत्येषोंकावतार इति स्मृतः S. D. 311). The Dasarûpa defines it differently ; अंकावतारस्त्वंकांते पात्रैरंकस्याविभागतः। एभिः संसूचयेत्सूच्यं दृश्यमंकैः प्रदर्शयेत् 1. 56. **–आगत,–गत** *a.* [द्वि. त.] come within the grasp or reach; सिंहत्वं °सत्त्ववृत्ति R. 2. 38; श्रियं युवाप्यंकगतामभोक्ता R. 13. 67. **–करणं** marking, branding &c. **–तंत्रं** the science of numbers (arithmetical or algebraical). **–धारणं–णा** 1. bearing or having marks, such as those on the body of a Vaishṇava. 2. manner of holding the person, figure. **–परिवर्तः** [स. त.] 1. turning on the other side. 2. rolling or dallying in the lap or on the person; अपि कर्णजाहविनिवेशिताननः प्रियया तदंकपरिवर्तमाप्तया Mâl. 5. 8 (an occasion for) embrace (अंके क्रोडे सर्वतोभावेन वर्तनं हृदयालिंगनं इत्यर्थः –Jagaddhara; so °परिवर्तिन्; भर्तुः °नी भव M. 3. **–पावत्रतं** N. of a Vrata; title of a chapter in the भविष्योत्तरपुराण. **–पालिः–ली** [पा–आलि ष. त. वा. ङीप्] 1. the extremity or region of the lap (क्रोडप्रांत or प्रदेश); a seat in the lap; hence, an embrace; तावद्गाढं वितर सकृदप्यंकपालीं प्रसीद Mâl. 8. 2. 2. [अंकेन पालयति पाल्–इ. तृ. त.] a nurse. 3. (–ली) a variety of plant, Piring or Medicago Esculenta; वैदिकाख्यगंधद्रव्यं]. **–पाशः** [अंकः पाश इव बंधनेनेव पातनहेतुर्यत्र Tv.] an operation in arithmetic by which a peculiar concatenation or chain of numbers is formed by making the figures 1, 2 &c. exchange places (स्थानांतरमेकादिसंख्यांकघातः संख्याविभेदा नियतैः स्थानैरंकैः। भवंत्यंकमित्यंकसमासनिघ्नः स्थानेषु युक्तो मितिसंयुतिः स्यात् See Lîlâ. 240); (न गुणो न हरो न कृतिर्न घनः इष्टस्तथापि दुष्टानां। गर्वितगणकबहूनां स्यात् पातोऽवश्यमंकपाशेऽस्मिन्). **–पूरणं** multiplication of numbers or figures. **–बंधः**. forming the lap, bending the thighs into a curve and squatting down. 2. branding with a mark that resembles a headless trunk (अशिरःपुरुषाकारोंकः). **–भाज्** [अंकं भजते उप. स.] 1. seated in the lap or carried on the hip, as an infant. 2. being within easy reach, drawing near, soon to be obtained ; अविरहितमनेकेनांकभाजा फलेन Ki. 5.52. 3. premature, early ripe, forced fruit. **–मुखं** (or आस्यं) that part of an act, wherein the subject of all the acts is intimated, is called अंकमुख, which suggests the *germ* as well as the *end, e.g.* in Mâl. 1 कामंदकी and अवलोकिता hint the parts to be played by भूरिवसु and others and give the arrangement of the plot in brief (यत्र स्यादंक एकस्मिन्नंकानां सूचनाखिला। तदंकमुखमित्याहुर्बीजार्थख्यापकं च तत् ॥ S. D. 312). The Dasarûpa defines it thus: अंकांतपात्रैरंकास्य छित्त्वांकस्यार्थसूचनात्। *i. e.* where a character at the end of an act cuts short the story and introduces the beginning of another act; as in the second of Mv. **–लोध्रः** [अंकेन लोध्रयते असौ] a kind of tree (चिरोटा) ginger. **–लोपः** subtraction of numbers. **–विद्या** the science of numbers, arithmetic.

अंकनं [अंक्–करणे भावे वा ल्युट्] 1 A mark, token; स्नेहांकनानि Mâl. 9.46 marks of love. –2 Act of marking. –3 Means of marking, stamping, &c.

अंकसं [अंकोस्मिन्नस्ति–अच्] Having marks; trappings (?) (वस्त्रं आप्रपदिकं).

अंकिन् *m. n.* [अंकः आलिंगनस्थानत्वेन अस्यास्ति, अंक्–इनि] A sort of drum or tabor (अंकेनालिंग्य वादनीयो मृदंगादिवाद्यभेदः क्रीडाविशिष्टश्च) **–नी** [अंकानां समूहः; खलादि० इनि ङीप्] 1 A number of marks or signs .–2 A woman having marks (of branding &c.).

अंक्य *a.* [अंक्–ण्यत्] Fit to be branded, marked or counted. **–क्यः** [अंके क्रोडे स्थापयित्वा वाद्यते असौ, यत्, or अंके साधुः, अंक–य] A sort of drum or tabor (साधैतालत्रयायामः चतुर्दशांगुलाननः। हरीतक्याकृतिर्यः स्यादंक्यौके स हि वाद्यते).

अंकतिः [अंच्–गतौ अति कुत्वं; अंचेः को वा Un. 4.61; अंकतिः अंचतिर्वा] 1 Wind. –2 Fire.–3 Brahmâ.–4 A Brâhmaṇa who keeps the sacred fire. **–तिः–ती** *f.* Going; one who goes.

अंकस् *n.* [अंच्–असुन् कुत्वं] 1 A mark. –2 The body.

अंकुटः (ety. ?) A key.

अंकुपं Ved. Water.

अंकुरः–रं [अंक्–उरच् Un. 1.38] A sprout, shoot, blade; दर्भांकुरेण चरणः क्षतः *S.* 2.10; oft. in comp. in the sense of 'pointed', 'sharp' &c.; मकरवक्त्रदंष्ट्रांकुरात् Bh. 2. 4 pointed jaws; नृसिंहस्य नखांकुरा इव K. 4 pointed nails; कुरंटकविपांडुरं दधति धाम दीपांकुराः Vb. 4.1; पतंगपवनव्यालोलदीपांकुरच्छायाचंचलं Bh. 3. 68 unsteady like the pointed flame of a lamp; (fig.) scion, offspring, progeny; अनेन कस्यापि कुलांकुरेण *S.* 7.19 sprout or child of some one; अन्वयांकुरं Dk. 6. –2 Water. –3 Blood. –4 A hair. –5 A tumour, swelling.

अंकुरित *a.* [अंकुरा अस्य संजाताः, तारका० इतच्] Having sprouts; °तं मनसिजेनेव V. 1. 12 as if Love has put forth sprouts; °घर्मसलिलः Dk. 125 with drops of perspiration bursting forth.

अंकुरकः [अंक्यते तृणादिना संचीयतेऽसौ; अंच्–घुरच् ततः क] An abode of birds, animals, a nest (of birds).

अंकुशः [अंक्–लक्षणे उशच् Un. 4. 107] A hook, a goad; Proverb: विक्रीते करिणि किमंकुशे विवादः why higgle about a trifling thing when the whole bargain (of which it forms part) has been struck (the goad ought to follow the elephant); संनिवेश्य कुशावत्यां रिपुनागांकुशं कुशं R. 15. 97; (fig.) one who checks, a corrector, governor, director; स्वयंजाति तु यदा मोहान्मार्गे तदा गुरुरंकुशः Mu. 3. 6; कुशं द्विषामंकुशं R. 16. 81; a restraint or check; निरंकुशाः कवयः poets have free license or are unfettered. **–शी** one of the 24 Jaina Goddesses. [cf. Germ. *angel.*] **–Comp.** **–महः** an elephant-driver; अन्वेतुकामोऽवमतांकुशमहः *Si.*12.16 **–दुर्धरः** [तृ.त.अंकुशेन दुःखेन धार्यते] a restive elephant. **–धारिन्** *m.* a keeper of an elephant. **–मु-**